

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

موضوع: اعداد صلاة/نوافل/صلاة وتیره

بحث در کیفیت نماز وتیره بود، صاحب عروه فرمود: «و رکعتان بعد العشاء من جلوس تعدان برکعة، و يجوز فيهما القيام بل هو الأفضل، وإن كان الجلوس أحوط وتسمى بالوتيرة»^۱، صاحب وسائل نیز در باب ۲۹ از ابواب اعداد الفرائض و نوافلها اخباری را ذکر کرده که بر همین موضوع دلالت دارند یعنی ایستاده خواندن نماز وتیره را جائز دانسته اند، حالا بحث در این است که مدرک این موضوع چیست؟.

آیت الله العظمی آقای بروجردی اعلی الله مقامه در تبیان الصلاة فرمودند وتیره باید جالسا خوانده شود و قائما جائز نیست و مدرکی برای جواز ایستاده خواندن نداریم، ایشان برای اثبات کلامشان استدلال هائی داشتند که خدمتتان عرض شد و اخبار مذکور در باب ۲۹ که دال بر جواز ایستاده خواندن بودند را اینگونه رد کردند که مورد اعراض فقهاء و اصحاب هستند و همین اعراض و عدم عمل اصحاب در واقع اطمینان به صدور را از بین می برد ولو اینکه خبر سندا صحیح باشد.

آقای بروجردی در کلامشان چند خبری که از آنها اعراض شده را ذکر کردند، این اخبار در باب ۱۳ از ابواب اعداد الفرائض و نوافلها ذکر شده اند، من

جمله این خبر: ﴿وعن محمد بن يحيى، عن أحمد بن محمد، عن علي بن حديد (توثيق نشده)، عن علي بن النعمان، عن الحارث بن المغيرة النصري قال: سمعت أبا عبد الله يقول عليه السلام: صلاة النهار ست عشرة ركعة، ثمان إذا زالت الشمس، وثمان بعد الظهر، وأربع ركعات بعد المغرب يا حارث لا تدعهن في سفر ولا حضر، وركعتان بعد العشاء الآخرة كان أبي يصليهما وهو قاعد، وأنا أصليهما وأنا قائم، وكان رسول الله صلى الله عليه وآله يصلي ثلاث عشرة ركعة من الليل﴾^۲.

آقای بروجردی می فرماید این اخبار معمول به نیستند بلکه معرض عنه هستند لذا ما اینها را حجت نمی دانیم بعد ایشان چند خبر به عنوان دلیل بر کلام خودش نقل کرد، اول خبر بزنتی و دوم خبر أعمش، دیروز مقداری در مورد أعمش بحث شد، أعمش اسمش سلیمان بن مهران می باشد که در تنقیح المقال و در معجم رجال حدیث و همچنین بنده در کتاب رجال نوشته ام که أعمش که همان سلیمان بن مهران است توثیق شده، حالا در اینجا یک سوالی مطرح است، شیخ صدوق فرموده أعمش از امام صادق علیه السلام نقل کرده و قطعا صدوق با أعمش معاصر نیست لذا ما باید ببینیم واسطه ما بین صدوق و أعمش و امام صادق علیه السلام کیست؟ در آخر جلد دوم جامع الرواة طرق صدوق

^۲ وسائل الشیعة، شیخ حر عاملی، ج ۳، ص ۳۳، ابواب اعداد الفرائض و نوافلها،

باب ۱۳، حدیث ۹، ط الاسلامیة.

^۱ العروة الوثقی، سید محمد کاظم یزدی، ج ۲، ص ۲۴۴، ط جماعة المدرسین.

تعجب می کنیم از فقیه همدانی که فرموده این چهار رکعت نماز جعفر طیار می باشد! در حالی که نماز جعفر طیار کیفیت خاصی دارد، آقای خوئی در آخر کلامشان می فرماید گمان می کنم اینجور که من این روایات را تفسیر کردم هیچکس تفسیر نکرده باشد و هیچکس چنین دقتی را بکار نبره باشد، خلاصه ایشان می فرماید نماز وتیره باید نشسته خوانده شود و ایستاده خواندن جائز نیست. بقیه بحث بماند برای روز شنبه إن شاء الله تعالی ...

والحمد لله رب العالمین و صلی الله علی
محمد و آله الطاهرین

ذکر شده و بنده نگاه کردم در طرق صدوق أعمش ذکر نشده بود لذا ما باید واسطه بین شیخ صدوق و أعمش را پیدا کنیم، بالاخره آقای بروجردی به خبر أعمش اعتماد کرده و آن را به عنوان دلیل برای کلامش نقل کرده.

خبر دیگری که آقای بروجردی نقل کرده خبر ابی عبدالله قزوینی می باشد، بنده نگاه کردم در سند این خبر چند نفر مجهول وجود دارند منتهی عرض کردم چون این اخبار مورد عمل فقهاء و اصحاب هستند آقای بروجردی به آنها استدلال کرده و فرموده نماز وتیره باید نشسته خوانده شود و ایستاده خواندن آن جائز نیست و اما روایات دیگری که دلالت دارند بر جواز ایستاده خواندن معرض عنه هستند لذا حجت نیستند و تعارضی هم بوجود نمی آید.

آیت الله العظمی آقای خوئی در مستند العروة که شرح عروه می باشد فرموده قیام در صلاة وتیره جائز نیست و باید نشسته خوانده شود چون در روایات دلیلی بر ایستاده خواندن نداریم، ایشان می فرماید در روایاتی که گفته شده نماز وتیره باید جالسا خوانده شود در ادامه گفته شده اگر انسان چهار رکعت نماز بعد از عشاء بخواند دارای ثواب زیادی می باشد و در این چهار رکعت جالسا و قائما هر دو جائز است، حالا قائلین به جواز ایستاده خواندن نماز وتیره فکر کرده اند این بخش از روایت ناظر به نماز وتیره می باشد در حالی که اینطور نیست و این ناظر به چهار رکعت نماز مستحبی مستقل بعد از نماز عشاء می باشد و بعد ایشان می فرماید ما